

Nu ai vrea să trăiești fără Bani!

Autor
Alex Woolf

Ilustrator
David Antram

Serie creată de
David Salariya

Traducere de
Irina Mihai

Cuprins

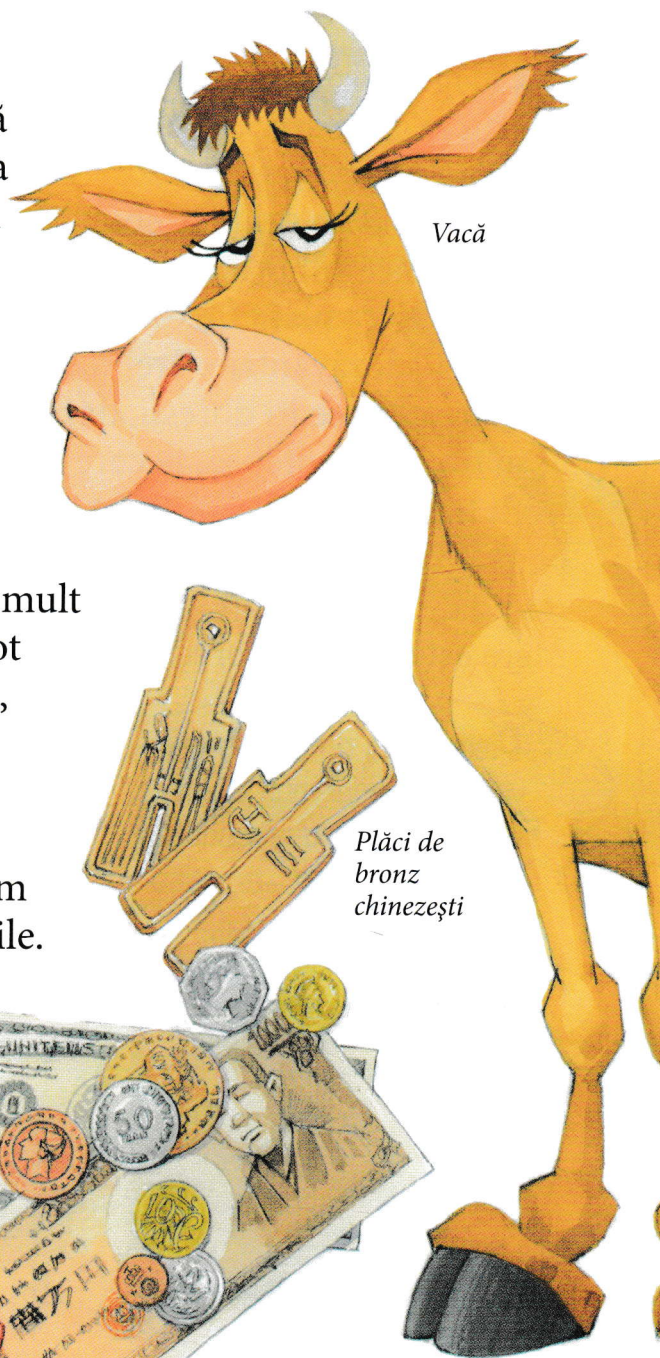
Introducere	9
Crezi că ai putea să faci troc?	10
Ai chef să folosești bani?	12
Poți avea încredere în monede?	14
Ești pregătit pentru bancnote?	16
Te-ai descurca cu operațiunile bancare?	18
Ai vrea să faci un credit?	20
Poți face față unei datorii?	22
Ai paria pe standardul de aur?	24
Ce ai face dacă averea ta n-ar mai valora nimic?	26
Ai putea prinde un falsificator de bani?	28
Te descurci cu banii electronici?	30
Poți anticipa cum va arăta viitorul financiar?	32
Glosar	34
Index	36

Introducere

Îți poți imagina cum ar fi viața noastră dacă nu ar exista banii? Cum am putea cumpăra mâncare, haine și alte lucruri de care avem nevoie? Banii sunt foarte utili și este greu să-ți imaginezi cum ar fi lumea fără ei. Dar aceștia nu au existat dintotdeauna.

La un moment dat în istorie, ei au fost inventați și – de atunci – au avut diferite forme. Vacile, plăcuțele din bronz și cuțitele au fost folosite și ele pe post de bani. Îți poți închipui cum apariția monedelor și a bancnotelor a făcut ca totul să fie mult mai ușor! Dar chiar și aceste forme ale banilor pot fi pe cale de dispariție. Deja banii devin invizibili, mișcându-se dintr-o parte în alta doar printr-un clic al mouse-ului sau prin scanarea unui card.

Din această carte vei afla care este istoria banilor, modurile în care aceștia au schimbat lumea și cum trebuie să-i folosești pentru a evita situațiile dificile.

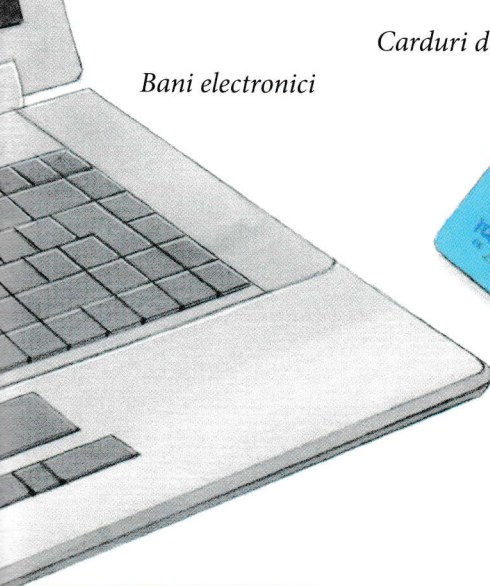
Vacă

*Plăci de
bronz
chinezești*

Carduri de credit și debit

Bani electronici

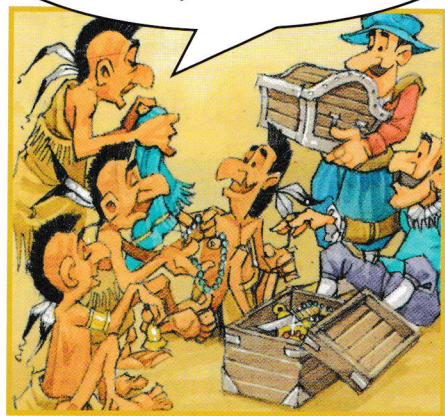
Bancnote și monede

Crezi că ai putea să faci troc?

Imaginează-ți că trăiești într-o perioadă în care nu există bani. Cum plătești pentru lucrurile de care ai nevoie? În cazul în care cultivi fructe și ai nevoie de o sulită, trebuie să te duci la un meșter care face sulite și să-i oferi o parte din produsele tale drept plată. Acest sistem se numește troc și are unele dezavantaje. Trebuie să găsești pe cineva care are ceea ce îți dorești, dar care are nevoie de ceea ce ai tu. De asemenea, fiecare achiziționare ia foarte mult timp, deoarece nu există o valoare prestabilită pentru bunurile pe care încerci să le schimbi. Nimeni nu poate spune sigur, de exemplu, dacă un coș de mere este un preț corect pentru o sulită.

Pielea mea de căprioară
valorează mai mult decât
bilele tale pentru muschetă.

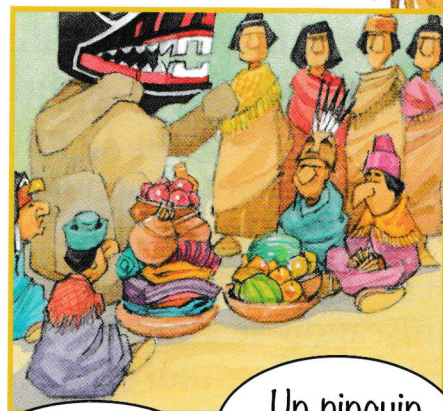
EXPLORATORII. Trocul nu s-a terminat odată cu inventarea banilor. Din secolul al XV-lea până în secolul al XVIII-lea, exploratorii europeni au făcut troc cu băștinașii din locurile pe care le-au vizitat.

Vă costă un cârnat.
Doi, dacă doriți locuri
de unde vedeți mai bine.

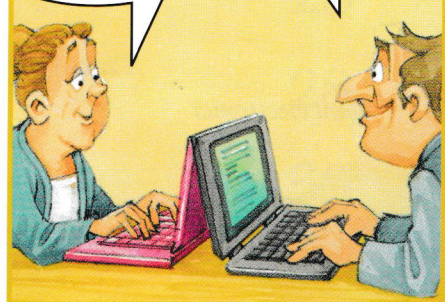
ÎN TIMPUL MARIILOR CRIZE ECONOMICE (MAREA DEPRESIUNE) din anii 1930, oamenii au apelat la troc pentru a face rost de mâncare și haine. Unii chiar au oferit pâine și cârnați în schimbul biletelor la teatru.

POTLATCH. În cadrul unui obicei numit *potlatch*, conducătorii tribului Chinook din America de Nord încercau să se întrecă unii pe ceilalți organizând ospete cât mai mari și făcând schimb de cadouri fastuoase. Acesta era un alt fel de a face schimb de bunuri fără a folosi bani.

Un aparat de
făcut popcorn?

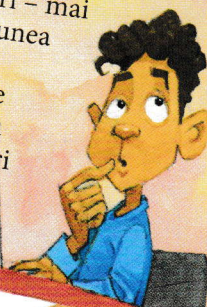
Un pinguin
gonflabil?

TROCUL ÎN ZILELE NOASTRE. „Piețele de troc” online sunt globale, așa că există mult mai multe șanse să găsești pe cineva care are ceea ce îți dorești și care vrea ceea ce ai tu!

Și tu poți face!

- Când faci troc, amintește-ți:
- Ce poți oferi? Ar putea fi un obiect pe care nu-l mai vrei sau lecții de învățare a unei arte pe care o stăpânești.
 - Vizitează un site sigur pentru astfel de schimburi – mai întâi cere permisiunea unui părinte.
 - Stabilește o valoare pentru obiectul tău verificând ce prețuri au alte obiecte asemănătoare.

Hai! Dă-mi sulita în schimbul merelor!

Nu-mi prea plac merele!

Ai chef să folosești bani?

Ești un crescător de vite care trăiește în Orientul Mijlociu, în jurul anului 9000 î.H. Vrei să cumperi grâu, unelte din piatră și obiecte din ceramică, dar mai întâi trebuie să-ți dai seama câte dintre aceste lucruri ai putea cumpăra cu o vacă. Vaca a devenit un fel de „unitate de măsurare a valorii” în satul tău, adică prima formă a *banilor*.

MONEDA DE SCHIMB. Primii bani aveau o valoare foarte bine stabilită. De exemplu, o vacă este evaluată în funcție de laptele și carnea pe care le oferă. De aceea, este numită și „monedă de schimb”.

GHIOCURILE erau folosite ca o formă primitivă de bani în China, India și Africa. Avantajul lor era că nu puteau fi falsificate și, spre deosebire de vaci, nu mureau.

ARMELE erau folosite ca monede de schimb în Antichitate: topoarele – în America, iar cuțitele mari – din bronz –, în China. Sigur era periculos să le ai asupra ta!

INELELE. Egiptenilor antici le plăcea să-și poarte averea pe degete. Ei plăteau obiectele pe care le cumpărau cu inele din bronz, argint sau aur.

Este cam mic.

Mi-aș fi dorit să am mai multe degete.

Dar dacă ai grijă
de ei, banii tăi
pot crește.

Și tu poți face!

Câteva triburi de amerindieni
foloseau *wampum* (mărgelile din scoici)
ca monedă etalon. Ei confecționau
centuri *wampum* folosind scoici
colorate diferit. Încearcă să creezi
propriul model de centură *wampum*.
În imaginea dată găsești câteva idei.

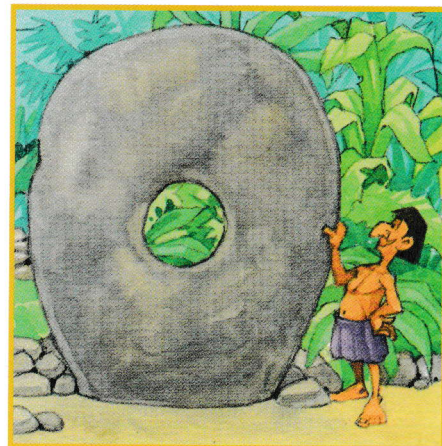

Banii aceștia
sunt stricați.

MÂNCAREA. Sarea era atât de
valoroasă încât soldații romani erau
plătiți cu ea. Alți bani comestibili
erau: ceaiul, orezul, ouăle, brânza și
boabele de cacao.

PIETRELE RAI de pe insula Yap –
oceanul Pacific – sunt cei mai mari
bani din lume. Având un diametru
de 3,6 metri și cântărind câteva tone,
acestea erau mutate foarte rar din
locul în care se găseau.

Poți avea încredere în monede?

Ești un comerciant care trăiește în Sardis, capitala Lydiei (acum se află în vestul Turciei), în anul 600 î.H. Regele tău, Alyattes, a realizat ceva complet nou în istorie: a poruncit să fie bătute monede oficiale din metal, care aveau o greutate standard.

Monedele au fost făcute din electrum, un amestec din argint și aur, și imprimate apoi cu imaginea unui leu care rage. Iată prima monedă etalon – și este acceptată în întreg regatul! Există o singură problemă: unii oameni ar putea lua din metalul prețios conținut de monedele lor și te-ar putea plăti cu bani „falși”. Așa că, pentru a fi sigur că mușterii tăi nu te înșală, păstrezi în magazinul tău o balanță cu care cântărești monedele pe care le primești.

CHINEZII foloseau monede înainte de anul 770 î.H., dar aceste monede erau de forma unui cuțit sau a unei plăci metalice. Primele monede rotunde apărute în China, în 350 î.H., aveau găuri în mijlocul lor.

MONEDELE DIN LYDIA au ajutat ca aceasta să devină una dintre cele mai bogate țări din lumea antică. Fraza „la fel de bogat precum Cresus” se referă la Alyattes, fiul regelui lydian, care a bătut primele monede de aur.

